

Rapportage Opschalen Sociale Voedseltuin De Kleine Boerderij Fochtelloo 2024

Door: Hester van der Werff – coördinator Stichting De Kleine Boerderij

Inhoud

Inleiding	3
Samenvatting	4
Resultaten 2024:	4
Doelstelling DKB	5
Voor wie is de sociale voedseltuin?	5
Opschalen van de sociale voedseltuin in Fochteloo	5
Activiteiten 2024	6
Fotoverslag opzet nieuwe tuin lente/zomer 2024	7
Fotoverslag zomer/herfst 2024: een rijke oogst	8
Resultaat 2024	9
1. Gezond eten voor mensen met een smalle beurs	9
Structurele levering aan de Voedselbank	9
De sociale groentetas	9
Zelfoogsten	9
De Herberg: gratis maaltijd voor mensen met een smalle beurs	10
Optelling	10
2. Voedsel educatie - jong geleerd	12
Fotoverslag educatieve activiteiten	14
3. Bijdrage aan de lokale biodiversiteit	15
Lessons learned	16
Wat nemen we mee naar 2025	16
Wat doen we anders in 2025	16
Samenwerkingsverbanden en partners	17
Sociale Voedseltuinen Nederland	18
De Kleine Boerderij in de media	19

Inleiding

ANBI Stichting De Kleine Boerderij (DKB) is opgericht in december 2022. In februari 2023 ging 'de schep in de grond' op het perceel grond naast de Rijweg 107, en sinds dat voorjaar zijn 80 huishoudens wekelijks voorzien van gezond eten, onder andere via de voedselbank Ooststellingwerf.

Vanaf het oprichten van de stichting is het doel geweest een grote zelfoogsttuin op te zetten waar 200 à 250 huishoudens zelf hun groenten kunnen komen oogsten. Mede door uw bijdrage hebben wij dit doel in 2024 kunnen verwezenlijken. Voor u ligt de rapportage van de opschaling van de sociale voedseltuin van DKB aan het Noordeinde in Fochteloo. Deze rapportage biedt een overzicht van de resultaten van de nieuwe sociale voedseltuin, inclusief de ondernomen educatieve activiteiten, de natuurinclusieve methode van groenteverbouw, samenwerkingsverbanden, mediabereik en de voorziene plannen en acties voor 2025.

De nieuwe sociale voedseltuin in Fochteloo in augustus 2024

Samenvatting

Sociale Voedseltuin De Kleine Boerderij (DKB), opgericht in 2022, heeft als doel gezinnen met een smalle beurs in Ooststellingwerf te voorzien van gezonde, lokaal geteelde groenten. In 2024 breidde de tuin uit naar de nieuwe locatie in Fochteloo, met een oppervlakte van 10.000 m² waardoor rond de 200 huishoudens kunnen worden voorzien van gezonde voeding.

Samen met een grote groep vrijwilligers kan DKB terugkijken op een bijzonder jaar, waarin de oude tuin nog volop in bedrijf was terwijl de nieuwe tuin werd opgezet.

Resultaten 2024:

Gezond eten: Meer dan 10.000 eenheden groenten werden geoogst, verdeeld over:

- 65 huishoudens via de Voedselbank.
- 15 huishoudens via het Leger des Heils.
- 20 huishoudens via zelfoogst.
- Levering van groenten voor de gratis maaltijden via De Herberg (Waskemeer).

Voedseleducatie:

Workshops en activiteiten bereikten meer dan 200 kinderen en hun families. Samenwerkingen met scholen en welzijnsorganisaties zorgden voor hands-on educatie, zoals groenteteelt en koken.

Biodiversiteit:

De tuin herbergt meer dan 80 soorten gewassen en bevordert biodiversiteit door ecologische teeltmethoden. Bijzondere waarnemingen waren de rups van de Koninginnepage en de boomkikker.

Leerpunten en aanpassingen:

Voor 2025 worden aanpassingen gepland, zoals het plaatsen van een omheining tegen reeënvraat, meer uitnodigen van zelfoogsters en beter afgestemde gewassen (focus op houdbare en bekende groenten). Een plantdagboek en later inplanten zijn ook aandachtspunten.

Samenwerking:

DKB werkt samen met diverse partners, waaronder Voedselbank Friesland, Leger des Heils, welzijnsorganisaties en lokale vrijwilligers (62 in totaal in 2024). Ook werd veel media-aandacht gegenereerd via publicaties, documentaires en podcasts.

Doelstelling DKB

Het doel van DKB is om huishoudens in de gemeente Ooststellingwerf in de laagste inkomenscategorie (mensen die moeite hebben met rondkomen) gratis te voorzien van lokale, duurzaam geteelde groenten en hen handvatten te geven om hiermee gezonde, budgetvriendelijke maaltijden te maken. De groenten worden in harmonie met de natuur geteeld, zonder bestrijdingsmiddelen en kunstmest, om de biodiversiteit in de omgeving te vergroten. Daarnaast zet DKB zich in voor voedsel educatie bij kinderen en volwassenen door het aanbieden van workshops en andere activiteiten.

Voor wie is de sociale voedseltuin?

Onze sociale voedseltuin is voor mensen met een smalle beurs in de brede zin van het woord. Mensen die afhankelijk zijn van de voedselbank. Mensen in een uitkeringssituatie. Mensen die tijdelijk of al langer de eindjes niet meer aan elkaar kunnen knopen.

We leveren direct aan de voedselbank, in Ooststellingwerf gaat het hier om 60 tot 80 huishoudens. Voor het zelf-oogsten in onze tuin hanteren we vergelijkbare voorwaarden als bij de zusters tuin 'Vitaal en Sociaal' in Nieuwehorne. Mensen die financieel in de knel zitten, zijn welkom om eigenhandig groenten te oogsten. Ze kunnen doorverwezen worden door de voedselbank, de gemeente of zichzelf bij ons aanmelden. Een kort gesprek volgt, waarin we hun omstandigheden bespreken en informeren naar de grootte van het gezin dat van de groenten afhankelijk is. Hierna staat het ze vrij om de tuin te bezoeken. We hebben bewust gekozen voor een toegankelijke benadering, aangezien deze mensen al vaak genoodzaakt zijn geweest hun financiële gegevens met meerdere instanties te delen.

Bekijk hier het filmpje dat we samen met 3 andere sociale voedseltuinen maakten. Er wordt kort en bondig uitgelegd hoe sociale voedseltuinen bijdragen aan de brede welvaart.

<https://youtu.be/gauzoMTedGk?si=L2LCvHP8vobFaawD>

Opschalen van de sociale voedseltuin in Fochteloo

Het originele plan was om de nieuwe sociale voedseltuin op te zetten aan de Vogelrijd in Fochteloo. Uiteindelijk is toch gekozen voor een andere locatie in Fochteloo, aan het Noordeinde (zie onder). Deze locatie biedt ons nog meer ruimte (ruim 10.000 m²) waardoor we eventueel nog door kunnen groeien. Daarbij is de locatie dichtbij de omliggende dorpen en gemakkelijker bereikbaar. Ook was de grondsoort beter om groenten te telen.

Door [het kletsnatte voorjaar](#) en het wachten op de pachtovereenkomst konden we pas het begin van de zomer de grond bewerken en aan de slag met het opzetten van de tuin, maar desalniettemin hebben we vanaf juli 2024 wekelijks kunnen oogsten en structureel kunnen leveren vanaf de nieuwe tuin. Ook konden we wekelijks de geplande workshops en bezoeken aanbieden op de nieuwe tuin.

Ondertussen gingen ook de werkzaamheden op de oude tuin gewoon door, zodat we vele maanden hebben gependeld tussen twee tuinen. Eind augustus zijn we, met alle vrijwilligers, volledig overgestapt naar de nieuwe tuin in Fochteloo.

Activiteiten 2024

Het opzetten van de nieuwe tuin behelsde onder andere de volgende activiteiten:

- Bewerken van de grond: ploegen, mest aanbrengen, paden maken, bedden maken.
- Bestellen pootgoed, zaaigoed, zaden, voorkweken planten.
- Inzaaien en inplanten van de bedden.
- Aanschaffen materialen zoals scheppen, harken, kruiwagens, emmers, een bosmaaier, een minitrekker met ploeg, frees en andere benodigdheden.
- Aanschaf en inrichting van een keet (die werd ons met grote korting aangeboden, vanwege het goede doel).
- Aanschaf, opbouw en schilderen van het composttoilet.
- Boren van een waterput en aanleg irrigatiesysteem.
- Opzetten van een ontmoetingsplek: een grote stretchtent 6x10 meter, picknickbanken, stoelen.
- Aanpassen communicatie: samenwerkingspartners op de hoogte stellen van nieuwe locatie, uitnodigen van zelfoogsters.
- Verzenden van persberichten (zie resultaat in 'mediabereik' verderop in deze rapportage), activiteiten op sociale media
- Open dag (29 juni)
- Diverse workshops (zie verderop in deze rapportage)
- 2^e open dag 15 oktober met soep tijdens week van de armoede, Samen met de Voedselbank, het Leger des Heils, Humanitas en de Buurthuiskamer op de tuin.
-

Fotoverslag opzet nieuwe tuin lente/zomer 2024

Start Sociale Voedseltuin Fochtelo
De Kleine Boerderij

Fotoverslag zomer/herfst 2024: een rijke oogst
Vanaf de zomer is er wekelijks rijkelijk geoogst.

Resultaat 2024

1. Gezond eten voor mensen met een smalle beurs

Structurele levering aan de Voedselbank

Vanaf de zomer werd er volop geoogst in de nieuwe tuin. Ook werd er nog steeds geoogst van de oude tuin in Oosterwolde. Dit resulteerde er in dat er op een gegeven moment meer was dan de voedselbank Ooststellingwerf kon uitgeven. We hebben daarom een paar weken geleverd aan het distributiecentrum van de Voedselbanken Friesland. Voldoende voor vele huishoudens in heel Friesland.

Gedurende de lente tot en met eind november voorzag onze oogst alle 60 gezinnen bij de voedselbank Ooststellingwerf van voldoende groenten om minimaal 3 avondmaaltijden mee te bereiden. In 2023 waren dit nog 100 huishoudens: het aantal huishoudens bij de voedselbank Ooststellingwerf is afgenomen. Helaas is de reden niet dat er minder armoede is: men denkt dat steeds minder mensen zich durven aan te melden.

De sociale groentetas

Ook hebben we wekelijks groentetassen geleverd aan de buurthuiskamer van het Leger des Heils in het Haerenkwartier in Oosterwolde. De groentetas kon worden aangevraagd bij het Leger des Heils door mensen die moeite hebben met rondkomen. Er hebben meer dan 20 gezinnen gebruik van gemaakt. Zie artikel:

<https://www.dekleineboerderij.frl/nieuws>

Zelfoogsten

Ook is er een start gemaakt met het zelfoogsten: de eerste gezinnen hebben wekelijks hun verse groenten zelf van de tuin gehaald. De bedoeling is om in het voorjaar van 2025 via de gemeente Ooststellingwerf, het Leger des Heils Oosterwolde en de Voedselbank

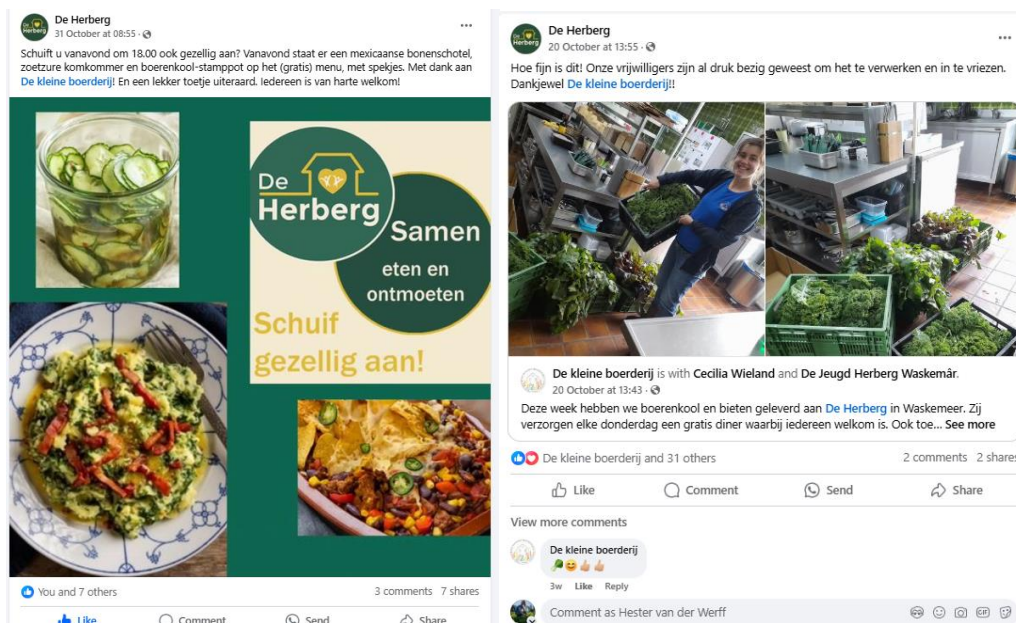

Ooststellingwerf breder uit te nodigen zodat meer huishoudens zelf hun groenten kunnen oogsten. Dit moest echter wachten op de realisatie van de parkeerplaatsen op de tuin. Hiermee kon pas in de herfst worden begonnen ivm de late start door het natte voorjaar. De parkeerplaatsen zijn wel nodig: op het land zelf parkeren kan alleen bij mooi weer (risico op vast komen te zitten van auto's). Vanaf het voorjaar 2025 kunnen er wekelijks gezinnen langskomen om hun groenten te oogsten. Onze tuin heeft capaciteit om 200 huishoudens te voorzien van groenten, klein fruit, aardappelen en kruiden.

De Herberg: gratis maaltijd voor mensen met een smalle beurs

In het najaar hebben we wintergroenten geleverd aan De Herberg in Waskemeer. Zij verzorgen elke week een gratis menu speciaal voor mensen met een smalle beurs. Het was erg leuk om dit mooie initiatief te kunnen steunen door onze geteelde groenten aan hen te leveren.

Optelling

Elke week hebben we de oogst geregistreerd. Dit doen we om zicht te krijgen op het resultaat en om een goede teeltplanning te kunnen maken voor het volgende jaar. Tussen mei en november zijn er meer dan 10.000 eenheden groenten van de tuin geoogst voor huishoudens die leven rond de armoedegrens.

Soort groente	Aantallen	Soort groente	Aantallen
Aardappels kilo	35	Knoflookbollen krat	5,2
Aardbeien doosje	126	Paksoi	50
Andijvie	312	Pastinaak	0
Augurken	273	Pluksla / spinazie porties	58
Appels/peren krat	3	Pompoen	375
Bleekselderij bos	87	Prei	957
Bloemkool (groen, rood, wit)	56	Radijs bossen	135
Boerenkool krat	12	Rode kool	45
Bos rode bieten	884	Russische Bladkool/palmkool bos	10
Bosui bos	1163	Sla groen	613
Bos koriander	35	Sla romaine	493
Bos munt	100	Sla krul	100
Boontjes diverse soorten krat	6,1	Sla rood	222
Bos peterselie	349	Snijbiet bos	84
Broccoli	110	Sugar snaps zak	38
Chinees kool	178	Snijbonen krat	1
Courgette	882	Tuinbonen krat	2
Korabi paars/wit	579	Uien	480
Komkommers	206	Venkel	96
Wortels bos	249	Witte kool / spitskool	172

Het aantal mensen dat groenten heeft ontvangen van de tuin (gemiddeld):

- 65 huishoudens via de voedselbank
- 15 huishoudens via het Leger des Heils
- 20 huishoudens via distributiecentrum Voedselbank Friesland
- 10 zelfoogsters
- 80 mensen via De Herberg Waskemeer
- 15 huishoudens van vrijwilligers DKB

Aantal vrijwilligers dat zich heeft ingezet in 2024: 62

- 27 vrijwilligers die zich structureel (meerdere malen) hebben ingezet in de tuin, in bestuur of voor pr/communicatie.
- 35 vrijwilligers die zich eenmalig hebben ingezet (21 mensen tijdens NL Doet 14 maart, 14 medewerkers van de Rabobank op 9 oktober, 5 extra mensen bij het inplanten van de tuin in juli).

Figuur 1 Medewerkers van Rabobank Friesland helpen mee op de tuin

2. Voedseleducatie- jong geleerd....

Informele voedseleducatie is een belangrijk onderdeel van wat we doen. In onze sociale voedseltuin leren bezoekers op een laagdrempelige manier over voedselproductie wanneer ze hun groenten komen oogsten. Ze brengen hun kinderen mee, die helpen met het oogsten en leren zo spelenderwijs over de herkomst van hun eten. Vrijwilligers delen tips, recepten en kookideeën, en mensen vertrekken soms met groenten die ze nog nooit hebben geprobeerd. Deze hands-on aanpak maakt voedseleducatie toegankelijk en laagdrempelig voor iedereen.

In 2024 hebben we onze samenwerking verder uitgebreid en versterkt. Naast onze bestaande partners Scala (Welzijns organisatie Oosterwolde) en Kaleidoscoop (Welzijnsorganisatie Heerenveen), die ons hebben ingehuurd om voedseleducatie-workshops te verzorgen voor schoolkinderen (op de tuin en op basisscholen), zijn we ook een samenwerking aangegaan met het Leger des Heils. Dit heeft geleid tot de introductie van sociale groentetassen, waarbij verse groenten uit onze tuin worden gedistribueerd aan mensen uit het Haerenskwartier en omstreken.

Samen met het Leger des Heils en Scala Welzijn hebben we op 5 juli een gezond food festival georganiseerd: Heerlijk Happen Haerenskwartier. Een festival door en voor de buurtbewoners van het Haerenskwartier. Wij verzorgden een workshop groentepannekoekjes bakken voor kinderen. Zie een leuke aftermovie op [Facebook](#).

Tot de zomer bezochten de peuters en kleuters uit de gemeente onze tuin. In het najaar bezochten we verschillende kindcentra in de gemeente Ooststellingwerf om workshops te geven. In onze workshops leren kinderen op speelse wijze over groenten en mogen ze zelf oogsten en proeven van verschillende groenten en fruit. De nadruk ligt op plezier en creativiteit, waarbij kinderen zelf aan de slag gaan met het bereiden van gerechten van groenten uit onze tuin.

Op basisschool De Toekan in Oosterwolde hebben we in de lente 2024 samen met de onderbouw de schoolmoestuinen ingeplant met groente en bloemen. Daarnaast heeft Rotary Oosterwolde ons ingehuurd om in het kader van hun 'Healthy Kids' programma een reeks (kook)workshops te organiseren. Deze workshops zijn deze zomer van start gegaan en zijn gericht op het bevorderen van een gezonde levensstijl voor kinderen in de regio.

Workshops DKB 2024				
Kids			Volwassenen	
17-apr	Basisschool De Toekan	60	23-aug	18
12-jun	Scala naschools	6	23-sep	8
19-jun	Scala naschools	10	4-okt	11
20-jun	Scala naschools	14	11-okt	12
26-jun	Voor Dag en Dou O'wolde	13	18-okt	12
3-jul	Flex kids Oosterwolde	8		
3-jul	Flex kids Appelscha	12		
11-sep	Scala naschools	6		
18-sep	Scala naschools	5		
21-okt	Kindcentrum Peuterpret	10		
22-okt	Kindcentrum Hummelhonk	18		
4-nov	Kindcentrum het Kwetternest	8		
11-nov	Kindcentrum Krullebaar	17		
12-nov	Kindcentrum Berend Botje	8		
Totaal aantal deelnemers		195		61

Bij onze groenten voor de voedselbank en het Leger des Heils voegen we waar nodig eenvoudige recepten en uitleg bij zodat de ontvangers weten hoe ze deze groenten kunnen bereiden. Daarnaast verwijzen we naar onze social media, waar we regelmatig nieuwe recepten en kookinspiratie delen.

Pompoensoep op 2 manieren

Basis recept pompoensoep - ingrediënten

- 1 pompoen, of een halve (+/- 1 kg), geschild en in blokjes, ontdaan van de zaden. Schillen gaat makkelijk met de kaasschaaf!
- 1 ui, fijngesneden
- 2 teentjes knoflook, fijngehakt
- 1 liter groentebouillon
- 1 theelepel kerrie, gehakte peterselle, bieslook of andere kruiden die je lekker vindt
- 2 eetlepels olijfolie
- Peper en zout naar smaak

Optioneel: een scheutje kookroom of kokosmelk voor een romige soep.

Bereidingswijze

1. Verhit de olijfolie in een grote pan op middelhoog vuur. Fruit de ui en knoflook tot ze zacht en glazig zijn.
2. Voeg de pompoenblokjes toe en bak deze enkele minuten mee.
3. Schenk de groentebouillon erbij en breng aan de kook. Laat de soep ongeveer 15-20 minuten zachtjes koken, tot de pompoen zacht is.
4. Pureer de soep met een staafmixer of in een blender tot een glad geheel.
5. Breng de soep op smaak met peper, zout en eventueel kerrie. Voeg, als je een romige soep wilt, een scheut kookroom of kokosmelk toe.
6. Serveer de soep heet, met een lekker stuk brood erbij.

Pompoensoep extra lekker - ingrediënten

- 1 pompoen (ca. 1 kg), geschild en in blokjes, zonder zaden
- 3 wortels, in plakjes
- 3 tomaten, in stukken gesneden
- 1 ui, fijngesneden
- 2 teentjes knoflook, fijngehakt
- 1 liter groentebouillon
- 1 theelepel gemalen komijn
- 1 theelepel paprikapoeder
- 1 stukje verse gember (ca. 2 cm), geraspt
- 2 eetlepels olijfolie

Peper en zout naar smaak
Handje verse koriander of peterselle, fijngehakt (voor garnering)
Optioneel: een flinke scheut kookroom of kokosmelk voor een romige soep

Bereidingswijze:

Schild de pompoen, ontdoe van zaden en snijd in blokjes. Schild de wortels en snijd ze in plakjes. Snijd de tomaten in stukken en zet alles apart. Verhit de olijfolie in een grote soeppan op middelhoog vuur. Voeg de fijngesneden ui en knoflook toe en fruit deze tot ze zacht en glazig zijn. Doe de pompoenblokjes, wortels en tomaten in de pan. Bak ze ongeveer 5 minuten mee. Voeg de gemalen komijn, paprikapoeder en de geraspte gember toe. Roer goed door en bak dit nog 1-2 minuten mee.

Schenk de groentebouillon in de pan en breng het geheel aan de kook. Laat de soep vervolgens 20-25 minuten zachtjes koken totdat de pompoen en wortels zacht zijn.

Gebruik een staafmixer of blender om de soep te pureren tot een glad geheel. Als je de soep wat romiger wilt, voeg dan een flinke scheut kookroom of kokosmelk toe.

Proef de soep en breng op smaak met peper en zout.

dekleineboerderij.nl | @de_kleine_boerderij_0516 | De kleine boerderij

+4 30 3 tuin ingr.

Pastasalade met erwten en tuinbonen

"Frisse, zomerse pastasalade"

Snijbiet quiche

Een eenvoudig recept voor een quiche met snijbiet en geitenkaas

Ingrediënten:

- 5-6 plakjes kant-en-klaar bladerdeeg (ontdooid)
- 300 g snijbiet (stelen en bladeren gescheiden)
- 200 g zachte geitenkaas
- 3 eieren
- 200 ml slagroom of kookroom
- 1 ui, fijngesneden
- 1 teentje knoflook, fijngehakt
- 1 eetlepel olijfolie

Peper en zout naar smaak

Fotoverslag educatieve activiteiten

In 2023 en 2024 hebben we meer dan 200 kinderen bereikt en kennis laten maken met gezond eten. We bezochten alle kinderopvanglocaties van Scala welzijn in Ooststellingwerf of ze kwamen bij ons langs, hebben diverse naschoolse activiteiten verzorgd voor Scala Welzijn, hebben met drie klassen van De Toekan hun schoolmoestuin ingezaaid, en gaven tijdens het gezonde food festival Heerlijk Happen Haerenkwartier workshop groentepannekoekjes bakken.

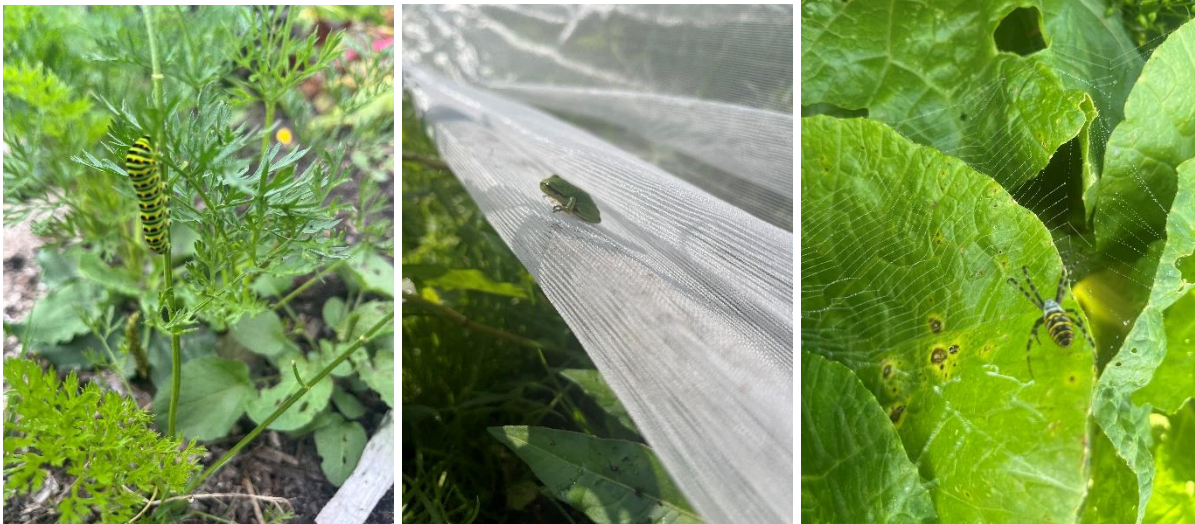
3. Bijdrage aan de lokale biodiversiteit

Onze tuin levert niet alleen gezond voedsel, maar draagt ook bij aan het verrijken van onze lokale natuur. In onze tuin verbouwen we meer dan 80 soorten groenten, fruit en kruiden, bloemen en struiken. Deze diversiteit trekt een scala aan dieren aan, zoals insecten, vogels en kleine zoogdieren, en creëert een levendige ecologische habitat.

We gebruiken geen chemische bestrijdingsmiddelen, kunstmest en pesticiden en kiezen voor natuurlijke onderhoudsmethoden. We mulchen (bedekken) de bodem om vocht vast te houden, onkruid te onderdrukken en het bodemleven te stimuleren. Dit bevordert een gezondere bodem en omgeving, essentieel voor het behoud van biodiversiteit.

We hebben een XXL insectenhotel, wat niet alleen een toevluchtsoord voor nuttige insecten is, maar ook educatief waardevol is. Bezoekers kunnen zien hoe leuk en makkelijk het is om insecten naar je tuin te trekken. Een ecologische tuin bevordert niet alleen de biodiversiteit, maar ook het bewustzijn van het belang ervan bij bezoekers.

In de nieuwe tuin hadden we binnen twee maanden al drie heel bijzondere bewoners: de rups van de Koninginnepage, de wespspin en de boomkikker!

Figuur 1: De rups van de Koninginnepage

Figuur 2: De Boomkikker

Figuur 3: De Wespspin

Lessons learned

Wat ging goed en wat willen we volgend jaar beter of anders doen?

Wat nemen we mee naar 2025

- Rijkelijke oogst, goede grond!
- Genoeg groenten om 100 huishoudens wekelijks te kunnen voorzien van lente tot en met de herfst;
- Genoeg vrijwilligers om de tuin te kunnen onderhouden;
- Voldoende middelen verzameld om rond te komen;
- Houdbare groenten werken goed bij afnemers;
- Vrijwilligersochtend beginnen met nieuws, inzage in plannen en duidelijke instructies;
- Open dag was een succes, herhaling elk jaar op zelfde datum als andere sociale voedseltuinen;
- Sociale media structureel in blijven zetten;
- Wol tegen vraat van reeën;

Wat doen we anders in 2025

- Reeën eten mee van de tuin: omheining plaatsen of manier van afleiding;
- Meer werken met netten over kolen en wortelen, strak afsluiten tegen vlieg;
- Meer zelfoogsters uitnodigen via instanties (Gemeente, Stichting Leergeld);
- Minder 'onbekende' groenten zoals palmkool, meer inzetten op houdbare / bekende groenten zoals uien, pompoenen, wortels, aardappelen;
- Vrijwilligers (be)trekken bij workshops: specifiek werven hierop;
- Een structureel plantdagboek bijhouden met details over de teelt, zodat we niet vergeten wat goed en minder goed werkte in de gewassen;
- Later inplanten = sterkere gewassen. Uitplanten pas vanaf april.

Samenwerkingsverbanden en partners

We worden gesteund door een groot aantal partners, waarvoor we heel dankbaar zijn. Allereerst de vrijwilligers! Zonder hen zijn we nergens. Zij stonden elke week, weer of geen weer, op de tuin.

De Voedselbank Ooststellingwerf is een essentiële schakel om ervoor te zorgen dat het voedsel uit de sociale voedseltuin daadwerkelijk de huishoudens bereiken die ze het hardst nodig hebben. Ook hebben we goed contact met het distributiecentrum van de Voedselbanken Friesland. Hier hebben we deze zomer ons overschot aangeleverd.

Voor educatie en gezondheid werken we samen met de welzijnsorganisaties Scala (Oosterwolde) en de buurthuiskamer / Leger Des Heils Oosterwolde.

Daarnaast ondersteunen diverse partners uit het bedrijfsleven en de overheid onze sociale voedseltuin, waaronder gemeente Ooststellingwerf, Rabobank, Fonds De Friesland, Regiodeal Zuid Oost Friesland, ZonMW (Via gemeente Ooststellingwerf), Het Oranjefonds, het Cultuurfonds, Round Table Ooststellingwerf, Van der Meij tractoren, Theo Wijntjes, Jan Bult, De Samenwerking, Van Beets hoveniers, kerken in Makkinga, Elsloo, Boijl, netwerk overwerken, Scheffer Media, Vereniging Circulair Friesland, Generatie Fryslân 2035, Learning Hub Friesland, sociale voedseltuin 'Sociaal en Vitaal' in Nieuwehorne, sociale voedseltuin De Pluymerije in Darp, sociale voedseltuin Kiemhuistuin in Wilhelminaoord.

Figuur 2 De Ronde Tafel steunt De Kleine Boerderij

Sociale Voedseltuinen Nederland

Stichting De Kleine Boerderij is mede aanstichter van en aangesloten bij Sociale Voedseltuinen Nederland.

ANBI Stichting Sociale Voedseltuinen Nederland zet zich in om gezonde voeding toegankelijk te maken voor alle lagen van de bevolking. Met bijzondere aandacht voor huishoudens in sociaal-economische achterstandsituaties faciliteren en stimuleren we de realisatie van sociale voedseltuinen in verschillende gemeenten in Nederland. www.socialevoedseltuinen.nl

De Kleine Boerderij in de media

Eind 2023 tot en met eind 2024 is er weer veel media-aandacht geweest voor Stichting De Kleine Boerderij.

Tv

https://www.npostart.nl/POW_05686647 De Kleine Boerderij in NPO's 'Stand van Nederland' over brede welvaart

<https://npo.nl/start/serie/fryslan-dok/seizoen-15/een-paradijsje-in-nieuwehorne-2-2> Documentaire over onze zusteruin 'Sociaal en Vitaal' in Nieuwehorne. Dit geeft heel mooi weer wat de impact is van een sociale voedseltuin.

Omrop Fryslân radio/tv/online

<https://www.omropfryslan.nl/nl/nieuws/16538964/elke-ochtend-raap-ik-er-honderden-tuinierders-hebben-enorm-veel-last-van-slakken>

<https://www.omropfryslan.nl/nl/nieuws/1225173/hester-wil-in-heel-noord-nederland-pluktuinen-voor-de-kleine-portemonnee>

Minima krijgen groenten uit de sociale voedseltuin van De Kleine Boerderij uit Oosterwolde- Omrop Fryslân ([omropfryslan.nl](https://www.omropfryslan.nl))

<https://omroepodrie.nl/eerste-sociale-groentetas-uitgereikt-aan-inwoners-van-het-haerenkwartier-in-oosterwolde/>

Geschreven media

<https://www.regiodealzuidoostfriesland.nl/actueel/magazine-4-jaar-regio-deal-zuidoost-friesland/>
(pagina 10)

<https://www.dekleineboerderij.frl/post/sociale-voedseltuin-de-kleine-boerderij-diet-mee-aan-nldoet>

<https://www.dekleineboerderij.frl/post/ronde-tafel-steunt-de-kleine-boerderij>

<https://nieuweooststellingwerver.nl/dorpen/De-Kleine-Boerderij-in-Fochteloo-werkt-aan-zelfoogsttuin.-Doel-is-200-tot-250-huishoudens-met-laag-inkomen-te-voorzien-van-lokaal-en-duurzaam-geteelde-groenten-28536535.html>

<https://www.dekleineboerderij.frl/post/haerenkwartier-krijgt-eerste-sociale-groentetas>

Verwacht in 2025: huis aan huis magazine over gezond leven (gemeente Ooststellingwerf)

Online

<https://www.scala-vrijwilligerscentrale.nl/nieuws/346-de-kleine-boerderij-en-buurtkamer-leger-des-heils-bundelen-prijs-vrijwilligersawards>

<https://wnl.tv/2023/10/13/grote-welzijnsverschillen-tussen-provincie-en-grote-steden-waar-je-gelukkig-van-wordt-is-zingeving/>

<https://nos.nl/regio/friesland/artikel/522057-elke-ochtend-raap-ik-er-honderden-tuinierders-hebben-enorm-veel-last-van-slakken>

Podcast

DKB in 'De Friese Voetafdruk' [via Spotify](#)

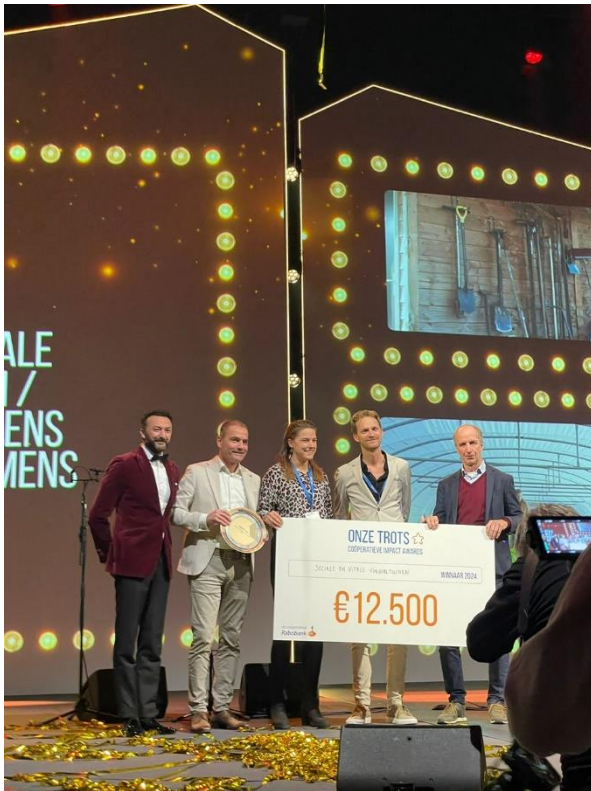
DKB in [Tess to Sustainability](#)

DKB in Stellingwers Podcast <https://open.spotify.com/show/4VoDrpqfzbdO1seCAsilnb>

DKB in Podcast Ooststellingwerfs

<https://creators.spotify.com/pod/show/stellingwarfs/episodes/Huus-en-Hiem-29-e2s9p59>

Prijzen/awards

30 november 2024: Sociale Voedseltuinen winnen de Rabobank Coöperatie prijs!

13 november 2023: De Kleine Boerderij wint de derde prijs bij de Vrijwilligers awards van de gemeente Ooststellingwerf!